

Zmeny v sociálnej oblasti

APUMS 14.3.2025

Odľahčovacia služba

zákon č. 448/2008 Z. z.
v znení zákona č. 285/2024 Z. z.
účinný od 1. 12. 2024

- právna úprava posilňuje možnosti využitia odľahčovacej služby v rámci terénnych a ambulantných foriem sociálnych služieb
- vytvára flexibilnejšie podmienky na jej možné opakovanie a tým aj pravidelnejšie využívanie zo strany opatrovateľov
- umožňuje jej poskytovanie v konkrétnom čase, v konkrétnom časovom rozsahu a ohľadom na individuálne potreby opatrovaných osôb

Komu je určená odľahčovacia služba?

- fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu odkázanú na opatrovanie (ďalej len „opatrovatel“)

Podmienka pre jej poskytnutie, resp. ako sa preukazuje odkázanosť na opatrovanie?

- vydaný posudok príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny na účely kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia

Obdobie?

- opatrovanej fyzickej osobe je poskytnutá/zabezpečená sociálna služba počas obdobia, v ktorom nemôže opatrovateľ opatrovanie vykonávať

Cieľ odľahčovacej služby?

- umožniť fyzickej osobe, ktorá opatrovateľovi, nevyhnutný odpočinok od opatrovania
- udržanie jej fyzického a duševného zdravia a prevencia jeho zhoršenia
- počas týchto dní si môže opatrovateľ realizovať svoj program a plány, napr. dovolenka, vybavenie osobných záležitostí, stretnutie s priateľmi

Forma poskytovania odľahčovacej služby?

- terénna/ambulantná/pobytová

Druh sociálnej služby?

- zariadenie podporovaného bývania
- zariadenie pre seniorov
- zariadenie opatrovateľskej služby
- denný stacionár
- rehabilitačné stredisko
- domov sociálnych služieb
- špecializované zariadenie
- opatrovateľská služba

Opatrovaná osoba:

- právo výberu formy a druhu sociálnej služby i jej poskytovateľa

Čas poskytovania odľahčovacej služby?

- najviac 30 dní /kalendárny rok
- nevyčerpaný rozsah v kalendárnom roku nie je možné poskytnúť v ďalšom roku
- pri ambulantnej a terénnej forme sa za deň poskytnutej odľahčovacej služby považuje 12 hodín poskytnutých počas jedného alebo viacerých kalendárnych dní

Terénna forma:

- súčasť pomoci zahŕňa:
 - ✓ aj úkony starostlivosti o domácnosť opatrovanej osoby (*nákup, príprava jedla, bežné upratovanie, starostlivosť o bielizeň apod.*) a
 - ✓ zabezpečenie základných sociálnych aktivít (*sprievod na lekárske vyšetrenia, vybavovanie úradných záležitostí, záujmové činnosti apod.*)

Povinnosť obce?

- poskytnúť odľahčovaciu službu opatrovateľovi
- poskytnúť/zabezpečiť opatrovanej fyzickej osobe sociálnu službu uvedenú v § 34 až § 41 zákona č. 448/2008 Z. z. (sociálne služby podmienené odkázanosťou) v rámci odľahčovacej služby na základe jej výberu terénnou/ambulantnou/pobytovou formou

Ako postupovať pri poskytovaní odľahčovacej služby?

- opatrovateľ požiada obec o poskytnutie odľahčovacej služby
- obec poskytne/zabezpečí sociálnu službu v § 34 až § 41 zákona č. 448/2008 Z. z. v rámci odľahčovacej služby
- pri poskytovaní konkrétnej sociálnej služby v rámci odľahčovacej služby sa postupuje rovnako ako pri jej poskytovaní (rovnaké splnenie podmienok)
- obec sleduje čas poskytovania odľahčovacej služby (30 dní/kalendárny rok); ak opatrovateľ poberá peňažný príspevok za opatrovanie len za časť kalendárneho roka, poskytovanie odľahčovacej služby sa kráti
- uzavretie zmluvy o poskytovaní soc. služby v rámci odľahčovacej služby
- obec eviduje poskytovanie sociálnej služby v rámci odľahčovacej služby v IS SoS

Žiadosť o poskytnutie odľahčovacej služby:

- opatrovateľ: meno, priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia, TP/PP, kontakt
- opatrovaný: meno, priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia, TP/PP, kontakt
- druh požadovanej soc. služby v rámci odľahčovacej služby a miesto jej poskytovania
- forma požadovanej soc. služby
- poskytovateľ sociálnej služby
- čas poskytovania soc. služby (počet dni/hodín)
- začiatok poskytovania soc. služby
- príloha: posudok ÚPSVR
- ďalšie prílohy: plnomocenstvo pri vybavovaní úradných záležitostí, potvrdenie o príjme opatrovanej osoby, vyhlásenie o majetku....

Ďalšie zmeny zákonom č. 295/2024 Z. z.:

§ 41 opatrovateľská služba

- opatrovateľská služba v rámci odľahčovacej služby sa poskytuje najviac 40 hodín mesačne (*do 30.11.2024 bolo najviac 8 hodín mesačne*)

Príloha 1 „personálny normatív“:

- počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca zodpovedá počtu obsadených miest v zariadení soc. služieb

Zákon č. 553/2003 Z. z.:

- zamestnávateľ môže opatrovateľa v soc. službách zaradiť do 2. platovej triedy, aj keď na túto nespĺňa kvalifikačný predpoklad (*spĺňa kvalifikačné podmienky pre pozíciu opatrovateľa*)

Sociálno - posudková činnosť

zákon č. 448/2008 Z. z.
v znení zákona č. 376/2024 Z. z.
účinný od 1. 9. 2025

- zákon č. 376/2024 Z. z. o integrovanej posudkovej činnosti schválený a nadobúda účinnosť od 1.8.2025 + určité články od 1.9.2025

Čo to znamená pre obce/mesta?

- od 1.9. 2025 nebudú vykonávať sociálno-posudkovú činnosť
- bude ju vykonávať príslušný ÚPSVR
 - cieľ: zjednotenie systému posudzovania funkčných dôsledkov zdravotného stavu FO + komplexnosť pre uplatnenie nárokov posudzovanej osoby aj podľa zákona o sociálnych službách

- pre poskytnutie/zabezpečenie sociálnych služieb podmienených odkázanosťou bude potrebný **integrováný posudok**
- **menia sa stupne odkázanosti**: doteraz I až VI, od 1.9. 2025 I až 5
- obec/mesto spracováva a zverejňuje dôvody pre poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre seniorov, ak FO túto službu potrebuje z iných dôvodov
- neuhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu
- pôsobnosť obce zmena:
 - správny orgán v konaní o potrebe poskytovania sociálnej služby v zariadení pre seniorov, ak FO potrebuje túto sociálnu službu z iných dôvodov + vedie o tom evidenciu v ISoS
 - nevyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu

Zverejnenie informácií

zákon č. 448/2008 Z. z.

do 28.2.2025

do 30.4.2025

- obec/VÚC zisťujú priemerné BV, priemerné príjmy z FP (ŠR) a priemerné skutočne dosiahnuté príjmy z platenia úhrad za predchádzajúci rozpočtový rok

- obec/VÚC vyššie uvedené údaje zverejňuje:
 - na svojom webovom sídle
 - na úradnej tabuli
 - príp. iným obvyklým spôsobom

- do 28.2./rozpočtový rok
- do 30.4./rozpočtový rok podľa štruktúry §72, ods. 5

Finančná podpora neverejného poskytovateľa soc. služby:

- **obce**/VÚC v rozsahu svojej pôsobnosti poskytuje neverejným poskytovateľom FP na spolufinancovanie soc. služby:
 - ✓ *finančný príspevok na prevádzku*
 - ✓ *finančný príspevok pri odkázanosti FO na pomoc inej FO pri úkonoch sebaobsluhy*
 - neverejný poskytovateľ neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk

- ***neverejný poskytovateľ*** podáva ***písomnú žiadosť*** o poskytnutie FP s potrebnými prílohami ***príslušnej obci/VÚC***:
 - za príslušnú obec/VÚC sa považuje obec/VÚC, *kde má klient TP, ALEBO kde je miesto poskytovania soc. služby*
- finančné príspevky poskytuje obec/VÚC neverejnému poskytovateľovi preddavkovo a prvý preddavok najneskôr do konca februára/rok na príslušný rozpočtový rok
- FP sa poskytuje na základe písomnej zmluvy odo dňa uzatvorenia zmluvy.

Ďakujem za pozornosť
a prajem príjemný zvyšok dňa

PhDr. Ing. Ivana Kružliaková, PhD.